

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Mailing-ovi tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Korošnji v Stični — vi hiši št. 298 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Občni zbor narodno-političnega društva „Sloga“ dne 24. t. m.

Gospod podpredsednik, c. vikarij Mašera, odpre sejo ob 2. uri popoldne s tem, da naznani, da so vsi sedanji odborniki odpovedali se odborništvu in da je treba toraj voliti nov odbor.

Na dnevni red pride račun preteklega leta, katerega predloži podpredsednik zboru, da bi ta izvolil dva pregledovalca, katera bi ga imela pregledati in po okolišnosti potrditi ali popraviti.

Iz računa se je posnelo, da so znašali vsi istirjani dohodki gld. 29
vsi stroški pa „ 43

in da je primanjiljeva gld. 14

Po kratki razpravi, v kateri so nekateri društveniki obžalovali, da ni tukaj bivšega denarničarja, kateri bi imel račun predlagati, izvoli zbor gosp. dr. R. Rojic-a in Antona Ferfila za pregledovalca računa.

Po tem pride na dnevni red volitev odbora in bili so izvoljeni:

Gosp. dr. Jos. Tonkli za predsednika. Za odbornike: Gosp. Anton Ferfila trgovec v Gorici, gospod Jožef Mašera vikarij v St. Mavru, dr. A. R. Rojic v Gorici, Ig. Kovačič pri sv. Luciji, Cerin Tomaž vikarij v Avčah, Godnič Jož. kaplan v Solkanu, Šuc Anton posestnik v Pliskovici, Licen Janez posestnik v Rihenbergu, in Hmelak France trgovec v Lokavcu; za namestnike: gg. Peter nel France posestnik v Cerknem, Faganel Jožef posestnik v Oseku, Sorč Alojzij telegrafist v Bovcu, Lapanja Andrej posestnik na Ponikvah in C. Kurinčič vikarij na Serpenici.

Gospod Dolenc priporoča, naj bi društvo „Sloga“ stopilo v dogovor z rodoljubi v tržaški okolici in Istri, da bi se dosegla neka edinost v celim političnem gibanju na Primorskem in sicer toliko glede političnih društev, kolikor gledé izdavanja lista, ter poudarja, da je to ideja že razpravljal „Soča“ in se je je polastil tudi „Slovenski Narod.“

On meni, da bi bilo naj bolje, da bi se sklicali že za prihodnji četrtek vsi merodajni rodoljubi na Goriškem v privatno posvetovanje, katerega naj bi se udeležili tudi odlični rodoljubi tržaški in isterski, kakor to tudi sami že tjo, in ti naj bi potem sklenili o teh važnih, da, velevažnih vprašanjih. Po kratki

razpravi je ta predlog enoglasno sprejet z dostavkom, da naj se pripusti novemu odboru izvršitev te misli in odločba dneva za privatni zbor.

Omeniti je še, da je bil č. gosp. Stubelj sprožil misel, naj bi se društvo „Sloga“ razpustilo, in naj bi se potem osnovalo le edno političsko društvo za celo Primorsko; ker pa je treba vsled pravil zato sklicati poseben občen zbor, in ta predlog nij bil na dnevnem redu za današnjo zborovanje, ni se moglo spuščati diuštvo v razpravo tega vprašanja, oziroma predloga.

Konečno ima besedo novi predsednik gospod dr. Tonkli, kateri govori blizo tako: Cestita gospoda! Zahvaljujem se Vam srčno za čast in zaupanje, katero ste mi s tem skazali, da ste me izvolili enoglasno za predsednika društva. Obljubujem Vam, da se bodem na vso moč potrudil in si prizadeval, da se sedaj nekako razburjeni duhovi na Goriškem pomirijo, da nehalo nastale mržnje in da se doseže zopet sprava med vsemi rodoljubi na Goriškem.

Ta težki nalog pa se ne da drugače doseči, kakor da me v tem podpira zdatno ne le novoizvoljeni odbor, ampak da me podpirajo krepko vsi gg. društveniki. Treba je na to delati, da naše društvo razširimo po vseh krajinah goriške dežele, da pridobimo za ude vse inteligentne rodoljube po Goriškem, ker le tako bode zamoglo društvo uspešno delovati, le tako bode zamoglo biti pravi izraz vseh rodoljubov, le tako bode zamoglo našo politiko voditi v blagor cele dežele.

Zato se obračam do vseh društvenikov s prošnjo, da bi širili društvo, da bi mu pridobivali obilno društvenikov, da bomo mogli potem v resnici reči: „Sloga“ je zares zastopnica vse inteligencije slovenske na Goriškem in izraz javnega menenja.“

Govor je bil sprejet s živoklici. Potem sklene gosp. Mašera zbor ob 4. uri popoldne.

Z Dunaja 22. julija (Izv. dop.)

Notranja naša politika je zavita v gosto meglo negotovosti: Kdaj dobimo novo ministerstvo, kako bode sestavljeno, ali in kako se složijo stranke v novem državnem zboru, ali vstopijo Čehi v dunajski parlament in bo-li mogoče njihovim tirjatvam po ustavnem potu zadostiti? — vsa ta in druga dotična vprašanja razpravlja avstrijsko časopisje dan za dnem v obširnih člankih ter ugiba in ugiba, pa ne ugame

ničesar. Nekdanji ustavoverni levičarji ne nehajo, v svojih organih sumničati Taaffe-jevi namere, a ne da bi mogli kaj pozitivnega zoper nje povedati; ampak grize jih le, ker so jih zadnje volitve pod Taaffe-jevim vodstvom potisnile z državnega krmila, katero so v minuli dobi tako brezobzirno in sebično vodili, da so razdražili vse druge avstrijske narode ter zavozili državno ladijo v nevarno močvirje notranjega razpora. Staročehi kujajo se še vedno pred durmi dunajske zbornice in nečejo notri, dasi se je že česko ljudstvo v obče naveličalo gledati, kako čakajo njegovi poslanci križem rok, da jim zgodovinsko-pravni golobi prilete v odprta usta; Mladočehi pa, kojim se čedalje množè privrženci, pripravljajo se na vatop, a skrbé vendar, da zagotove uže naprej nekoliko uspeha svoje bodoči delavnosti. Posebno jim je na tem, da se ugodno reši vprašanje zaradi vseučilišča in drugih šol in da se jim dajo garancije za izvedenje popolne enakopravnosti. Menimo tudi, da bi smeli za zdaj s takimi koncesijami zadovoljni biti! Da bi se bratje Čehi bolj ozirali na pravo vzajemnost mej avstrijskimi Slovani in se raje naslanjali na naravno nardno, nego na svoje zarjavelo historično pravo, prikupili bi si vse druge sorodne brate, s kojimi so združeni pod enim žezlom, in Avstrija bi imela ne samo deset uzrokov za enega, preložiti svoje težitce od Nemcev na Slované, ampak bila bi k temu po najnaravnejši sili — po znameniti večini državnih zastopnikov primorana. Sicer pa ne zahtevamo avstrijski Slovani nikakoršne nadvlade nad drugimi narodi — mi zahtevamo za se samo popolno enakopravnost. Enakopravnost z Nemci in Madjari bomo radovoljno nosili vsa pravična in potrebna bremena in deležili se z vsemi svojimi močmi delovanja za blagor, razvoj in vstrajen obstoj skupne domovine.

Grof Taaffe je zdaj gospodar našega notranjega položaja. Ali bo znal in mogel svoje gospodarstvo uspešno izkoristiti v pravem interesu države, to je vprašanje, katero nam bodočnost razjasni. Zdi se nam pa vsakakor, da si ne smemo nič posebnega obetati: zmedenost je prevelika; večje, močnejše stranke so se nadrobno razsule; zraven demokratov, starih in novih naprednjakov, levih in desnih središčarjev, Poljakov in Rusinov dobimo zdaj še ustavaške in fevdalne veleposestnike. Kedo naj s tako mešanico vlada? katera roka je zadosta krepka, da spoji vso to čudno zmes v en sam kompakten, nerazrušljiv konglomerat? Mari ima avstrijska misel še toliko moči? —

LISTEK.

Zgodovinske čertice o Bovškem.

(Dalje.)

Gera je pomagal, da je prišlo nekaj lovcev iz Koroškega na pomoč avstrijskemu generalu Trautmannsdorfu, ki se je bojeval l. 1616 okoli Gorice zoper Benečane. Iz straha pred napadom morali so konjiki spremljati te lovce čez Predel in Bovško do Kobarida, kamor je bil poslal Trautmannsdorf oddelek vojakov, da bi sprejeli pomočnike.

Tolminski glavar Gašpar Vid Dornberški, dedni kamornik poknežene grofije goriške, začel se je bil upirati preveliki oblasti, katero je imel čedajski kapitul po Bovškem in Tolminskem. Zlasti ga je bodlo v oči, da je čedajski kapitul dobival tako veliko desetino iz njegovega glavarstva. Naročil je torej svojim uradnikom, ki so pobirali desetino za kapitul, da naj ne bodo preveč natančni pri pobiranju žita. To so uradniki (Officiales Tulminenses) dobro razumeli in znali so tudi sebe okoristiti. Kapitul je dobival po sedaj slabše žito in v manjši meri, a vendar so začeli pobiralci zahtevati za svoj trud po 30 imperjalov. Tudi je ostajalo mnogo kmetov na dolgu s žitom in tolminski glavar ne dovolil, da bi se to v denarjih plačalo, kakor je bila

poprej navada. Dalje je zahteval glavar, naj kapitul zbrano žito postavi v Tolminu na prodaj in še le kar ga ostane, naj ga potem svobodno odpelje.

Gašpar Vid je pregovoril tudi bovškega glavarja Gero, naj se i on z njim združi in enako postopa proti kapitolu na Bovškem. Gera je bil s tem zadovoljen in vpeljal je enake novotarije, kakor tolminski glavar. Zato se je pritožil kapitul l. 1630 pri cesarji Ferdinandu II. in ga prosil, naj zaukaže, da mora bovški glavar posebej in brez prikrajšanja desetino odrajtovati, ter da ne sme nikakih novotarij vpeljovati. In cesar je zaukazal 2. oktobra istega leta, naj goriški glavar kot pooblaščen komisar vso to reč preišče in kapitolu pravico stori, katera mu gre vsledi starih predprav in listin.

Ali v kratkem času začne kapitul zopet tožiti pri cesarji, da baron Gera slabo oskerbuje pobiranje desetine po svojem uradniku Straßgüete (Strausgüt?) ter jo neredno odrajtuje in kapitolu s tem veliko škoduje. On prosi torej ponižno za odstranjenje teh nerednostij in naj se mu dovolijo posebni nabiratelji za Tolminsko in Bovško, kakor se je to od nekaj časa sem dovolilo opatiji rosački.

Cesar zapové v novič goriškemu in gradiščanskemu glavarju ter vojaškemu polkovniku v Gorici, naj zadosté v vsem terjatvam čedajskega kapitula, kar mu gre vsledi starih predprav. Ob enem pa piše tudi bovškemu glavarju 2. maja 1631. in mu zapoveduje, naj izroči kapitolu prideržano desetino, naj ga pusti

pri mirnem vživanji njegovih pravic ter odpravi vse novotarije.*)

Za Gero dobili so bovško glavarstvo plemeniti Sembleri (Zemljari), ki so imeli svoje posestvo v Bovcu. Praviijo, da je bila to nemška rodovina s pridevkom „Scharffenstein.“*) L. 1627. so bili sprejeti Sembler med goriške stanove. Pervi bovški glavar iz te rodovine je bil Julij Andrej, katerega je cesar Leopold I. povzdignil v baronski stan. Njegov sin Julij Felix je bil tudi glavar v Bovcu. Najimeitnejši glavar iz te rodovine pa je bil Feliks sin Janez Andrej, katerega spominek se nahaja v bovški cerkvi. Ta pobožni baron se omenja še l. 1679. kot glavar v Bovcu. Njegov sin je bil Julij Sembler, zadnji te rodovine. Njegov sin je bil Julij Sembler, zadnji te rodovine. Njegova hči se je omožila z grofom Ferdinandom Attems v sv. Križu in od takrat se je imenovala ta rodovina Attems-Sembler.

Attems so podedovali Semblerjeva posestva na Bovškem, in tore tudi železni rudnik v Trenti. Ravno tako so postali Attems bovški glavarji in prevzeli sodstvo po tch krajih. Vendar ne ostalo bovško glavarstvo vedno v rodovini Attemsov. L. 1719. izda nek Rechbach v Gorici knjižico: „Observationes ad stylium curiae graecensis, Goritiae etc. Ampleti.“ V njej stoji o bovškem glavarstvu sledeče:

*) Prepisi teh listin se nahajajo v tolminskem arhivu.
*) Czörnig, G5rz-Gradišca I, pg. 778—774.

Ministri se kropé po toplicah; tudi Vaš bivši deželni poslanec, finančni minister baron Pretis, je odinil za nekoliko tednov v Wartenberg na Cesko in čujte! kedo ga bo nadomestoval? Sam samični naš ljubljeneč, ekselencija Stremayer. —

To Vam je pravi pravcati univerzalni konj, kakoršni so bili oni profesorji stare šole, koji so z enako spretnostjo (?) predavali računstvo in grščino, zgodovino in naravopisje. Kakor oni za vse predmete, je tudi on za vse ministerske resortje. Zato se pa tudi tako trdno drži na svojem ministerskem sedeži in Bukovinci, modre glavice, dobro vedo, kaj delajo, ko ohranijo vladi tacega moža — kateri je dober za vse.

Dopisi.

Iz Gorice 23. julija. (Izv. dop.) Naša deželna kmetijska šola stopi začetkom prihodnjega septembra v novo dobo.

Preuravnana po novih pravilih, katera je potrdil deželni zbor v lanskim sesiji, bo zanaprej samo nižja praktična šola, v katero se bodo sprejemali mladenci vsaj 15 let stari, ki znajo brati in pisati in so se, če mogoče, že doma nekoliko bavili s kmetijstvom. Za slovenski oddelek je razpisanih 8 štipendijev po 100 gl., katere podeli deželni odbor prosilcem, koje bo za najvrednejše spoznal. Učenci bodo morali v za to odločenih urah vaditi se na šolski kmetiji v vseh kmetijskih delih; zraven tega bodo pa tudi dobivali primeren teoretičen poduk. —

Zdaj se popravljajo šolska in gospodarska poslopja, katero delo sta prevzela dva tukajšnja podvzetnika za 3000 gld.

V sinočnej seji je deželni odbor imenoval tudi novega vodjo italijanskega oddelka, — katero mesto je po odhodu dra. Monà v Italijo uže dalje časa izpraznjeno. Mej 4—5 kompetenti izbran je vsaj po spraveh in dokazih o dosedanjem delovanju najspodobnejši prosilec doktor Evgenij vitez Giordano iz Viterba v Italiji. Do zdaj je imela naša kmetijska šola malo sreče se svojimi italijanskimi profesorji, dasiravno so bili še vsi doktorji in menda vsi vitezi — bomo videli kaj nam prinese nova kmetijskega zvezda iz blažene dežele. —

Vse te naredbe deželnega odbora sprčujejo pa jasno, da je bila po deželi raznešana vest o razpustu kmetijske šole vsaj za zdaj še neopravičena in zanašamo se, da se razkadi vsa bojazen v tem oziru, ako postane slednjič šola in kmetija to, kar sme dežela po tolikih žrtvah po vsej pravici pričakovati — zares praktično-koristni in vzgledni.

Naše srednje in niže šole sklenejo koncem tek. meseca svoje leto. Na gimnaziji prične se 24. zrelostna preskušnja, katerej bo predsedoval gosp. nadzornik A. Klodič. Maturantov je z enim eksternistom 16. Na ženskem izobraževališču je okoli 40 maturantinj; v ponedeljek se začnejo njih izpiti. Na prvih treh tedajh pa končajo uže jutri šolo. —

Gg. Iv. Kos in Andr. Kragelj, oba iz Tolminskega, sta prestala na dunajski univerzi profesorsko preskušnjo za klasično jezikoslovje, preskušeni kandidat g. Ant. Primožič iz Pevme pa, bivši suplent v Trstu, je te dni postal doktor modroslovja. Preskušnjo je delal v Inšbuku. Cestitamo vrlim rojakom! —

Pri seji našega mestnega zbora dne 22. t. m. je naznanil g. župan, da so uže oddane vse delnice mestnega posojila 500.000 gld. in da znašajo vsi stroški, ki jih je ono prizadelo, samo okoli 12.000 gld. —

„To glavarstvo né dedno. Glavarja imenuje cesar po nasvetu dvorne kamore v Gradcu. On ima dolžnost braniti terdnjavo v soteski (chiusa) in vladati kmete. Pod njegovim poveljstvom stojijo en bombardir in štirje vojak, katere plačuje kamora. Glavar mora soditi v civilnih in kriminalnih zadevah. Pritožbe čez njegovo razsodbo se vložijo naravnost na vlado v Gradcu. — Ker je večina Bovčanov podložna urbarju rošackega opata in ker leži ta opatija na Benečanskem; zato mora glavar natanjko paziti, da se ne rodi iz te razmere kaka škoda za prebivalce. Kedar se pa opatija izprazni je zmerom dolžan glavar inventar narediti in sekvester vpeljati.“

L. 1738. beremo, da je bil glavar v Bovcu Henrik d'Orzone, gospod v Sovodnjem in Rusizu, skrivni svetovalec in vicedom kranski. L. 1757. zastavi vlada bovško glavarstvo grofu Francu Gorgo. Toda čez tri leta pride zopet v oblast cesarske kamore.

Julija mesca 1757. pridejo beneški podložniki (Rezijani?) v bovški okraj in pobijejo ondi vso živino, ki so jo našli na paši. Zato prekoračijo v septembru istega leta nekatere tolminske občine beneško mejo in ravnaajo hudo z bližnjimi Benečani.

Leta 1783. je imelo vse Bovško s kobarijskim okrajem 1084 hiš (sedaj jih ima 1460), tore okoli 5500 prebivalcev; gotovo še malo!

L. 1785. 15. decembra pride povelje, da se mora nov kataster narediti. Vsled tega se pod l. 1786.

Za tako sijajen uspeh svojega neutrudljivega prizadevanja prejel je župan soglasno zborovo zahvalo. Srečen mož! Nedavno ga je iznenadilo jako laskavo pohvalno pismo nj. ekselencije, gospoda ces. namestnika, potem mu je posvetil mestni zbor v priznanje njegovih velikih zaslug krasen album, zdaj zopet soglasno pohvalo; slednjič ga vtegne še slovesno proglasiti — kakor nekdanji rimski senat Cicerona — kot „pater patriae.“ V svojej sreči naj se vendar spomni Polikratovega prstana, da mu ne bo prehudo obsrcu, ako ga morda uže pri prihodnjih volitvah nehvaležni „ekonomisti“ pahnejo iz devetih nebes. Sreča je steklena. — Pri isti seji je odmenilo starešinstvo mestni godbi nove čepice in bluže (suknjice). realkinemu posloppu pa strelovod. Ker ni za te stroške priskrbljeno v letošnjem proračunu, upirali so se jim nekateri mestni očetje; — a večina se je nasprotovalec posmebovala, češ: zaradi takih malenkosti nam pač ne nastanejo nove zadrege, uže prigospodarimo drugod! „Ekonomisti“ pa ugovarjajo: k čemu proračun ustanavljati, če ga zbor sam brez posebne sile pri vsaki priliki prestopa? Kdo ima prav?

Iz Gorice 23. jul. (Izv. dop.) (Kako je postal dr. Tonkli priljubljena oseba v goriškem predmestju „Na Placuti“.) Preteklo sredo ob 10. uri zjutro prideta dva gospoda iz rečenega predmestja v pisarnico dr. Tonklija ter ga vprašata za svet o pritožbi proti nekemu odloku tukajšnjega magistrata. Iz predložene pritožbe posname on, da gre zoper prepoved, v potoku Koreniju perilo prati. Na to jima reče odvetnik, da je magistrat izdal to prepoved najbrže iz zdravstvenih ozirov, in da se ne da temu ugovarjati, ker voda Korenja gotovo ni pripravna za perilo, saj je sama vmazana in smrdljiva. Odgovarjata mu meščana. da kali vodo znani židovski stroj, kateri vmazano vodo, v kateri kože namaka, v Korenjo izliva. Odvetnik ju podučí, da bi se morala po tem takem pri mestnem magistratu zoper to pritožiti, in še za to prositi, naj bi se napravilo na Placuti javno perišče. Ona mu izrekata svojo zahvalo, ter pristavita, da so ju poslali vsi prebivalci k njemu, ker imajo v njega vse znanje, od kar je on dal podreti pretekli ponedeljek 21. tek. na večer zid, katerega je dal sezidati magistrat, da bi zaperl pericam pot do Korenja. Sé začudenjem ju pobara odvetnik, kaj to pomeni, kak zid da menita, ker on o tem nič ne ve? Ona mu potrdira, da je občno menenje na Placuti, da je šel on pretekli ponedeljek na večer čez korenjski most na Placuto, da je s palico vergel kamen rečenega zida na tla in da je potem ljudstvo celi zid posulo, da je toraj njemu vse ljudstvo na Placuti hvaležno za ta čin, ker ono ne more biti brez perilne vode v Korenjo, in da se bude o svojem času gotovo na njega spominjalo. Nič ni pomagalo slovesno trdenje odvetnikovo, da on niti ni vedel za prepoved in zid in da ni bil že čez tri mesece na korenjskem mostu in na Placuti.

Kako se je mogla ta lažujiva vest med ljudstvo zatrositi, ni še znano; čudom pa se je čuditi, da so to verjeli pametni ljudje in da je celo tukajšna laška „Soča“ (L' Isonzo) objavila to stvar v svojem listu šte. 155 ter naravnost obdolžila rečenega gosp. odvetnika kot moralčnega začelnika posipanja tistega zida in kot podpihovalca prebivalcev na Placuti z besedami: „pozvedeli smo pa iz dobrega vira, da je bil na čelu tiste druhali, ki je ta zid podrla, slovenski veljak (notabilità slovena) goriškega sodišča.“

Da je to obdolženje lažljivo, posnema se iz tega, da odvetnik dr. Tonkli, kakor smo iz njegovih ust slišali, ne samo ni bil tisti večer na Placuti in tam, kjer se je zid posipal, ampak da on ni še vedel

nad 60 zemljemercev na Tolminsko in Bovško. Ti so morali presoditi rodovitnost zemlje s pomočjo nekaterih domačih izvedencev. Kljub temu, da je bilo to leto nenadno deževno, izveršilo se je delo še pred jesenjo. Na tej podlagi preračunijo davek, katerega naj plačujejo posestniki od svojih zemljišč. Cesar Jožef hotel je namreč zemljiški davek urediti in tudi Bovčani so bili v nevarnosti, da izgubijo svoje oproščenje davkov. Toda Jožefova smert je je rešila te nevarnosti in cesar Franc I. jim potrdi l. 1793. zopet to predpravo. A terpela je le malo časa več.

V novejem veku se je bilo pokazalo na Bovškem tudi nekaj obertnije. Proti koncu XVI. stoletja napravita Ivan Gibellino in Gregor Kumar v Trenti fužine za železo. Nadvojvoda Karol je dovolil l. 1579. potrebna derva iz državnih gozdov. Rudnik je začel lep dobiček donášati, prišel je v posest Semblerjev in od teh v roke Attemsov. Ta rodovina je mnogo storila za povzdigo trentarskih fužin. Grof Hermann Attems je stanoval navadno v Trenti in v svojem testamentu od 27. marcija 1693. je določil, da ima ostati rudnik vedno v lasti pervorojenca in sicer v rodovini njegovega unuka Henrika Attemsa in njegovih potomcev.

Poprej divja trentarska dolina je v kratkem oživela, rudokopi so začeli kočé staviti in družine ustanovljati. Pervi delalci so bili večinoma vojaški beguni, nekatere rodovine celo iz laških Tirolov. Zato je menda tudi kraj dobil ime po Tridentu (Trento). Železne

ne za dotično naredbo goriškega magistrata, ne za zid. Svetovali bi toraj laški „Soči,“ da boljše preudari stvari, preden jih objavlja in tako veljavne in poštene može lažljivo obrekuje.

Iz Bovca, 15. julija. (Izv. dop.) Zadnja čitalnična beseda v nedeljo 13. t. m. se je vršila po javljenem sporedu prav gladko in živahno. — Sploh mora naše občinstvo z dosedanjim uspehom mladega društva zadovoljno biti; saj nam je priredilo v enem letu svojega obstoja toliko lepih zabav — vmes tudi prav sijajnih besed — da se more malo katera druga čitalnica ponašati, da bi tako zvesto in čvrsto zadostovala svojemu namenu.

Naše besede, katere so privabile vsakrat polno dvorano domačih tržanov in zvonanjih ljubih gostov, dajejo nam spričevalo očitnega napredovanja; otajale se mnogo narodnega ledu, predramile marsikaterga zaspanca jk ponosnej zavesti svoje narodnosti, probudile mlade moči, da so se z veseljem vvrstile v kolo domačih pevcev in glediščnih diletantov, kateri so se po marljivi vadbi uže dobro razvili in so našemu društvu v poseben ponos. Kdor je poznal in pozna narodno-socijalne razmere na Bovškem, mora se zares čuditi tej nepričakovani prikazni na narodnem polji in to tem več, če ve, koliko strastnega nasprotovanja je bila o svojem času vzbudila uže sama pohlevna vèst, da se vtegne v Bovcu osnovati narodna čitalnica in koliko se je od nekaterih strani rovalo, da ne bi beseda meso postala.

Kljubu vsem zaprekam ustanovilo se je društvo, kljubu vsemu izpodirivanju, se je ne samo dozdaj ohranilo, ampak pomnožilo se je tudi in ukrepilo, in dokler se naslanja na take moči, kakoršne ima v svojih velikih pevcih, marljivih igralcih in igralkah, ni se mu več bati, mariveč zre lahko mirnim duhom v lepšo bodočnost.

Društveni namen se najlepše izvaja po petji, igrah in deklamacijah, kajti iz njih se razsipa obilo dobrega semena na polje ljudske omike. A vbrano petje in dobre predstave in deklamacije zahtevajo mnogo časa in mnogo truda in včasih mora diletant tudi kako grenko požreti. Ravno za to pa vštevam si za prav prijetno dolžnost, javno polvaliti naš pevski zbor in naše vrle diletante, pred vsom seveda one nježnega spola, ki so glavna dika našemu društvu: Vsi so se v prvem letu našega društvenega delovanja odlično obnesli; vsem tedaj iskrena zahvala. Delajmo pa tudi v bodoče enako složno in vzajemno, odep za vse, vsi za ednega, da se združenimi močmi ohranimo in povzdignemo, kar smo se združenimi močmi ustanovili.

Alojzij Sorč, čitalnični prvosednik.

Iz Naklega na Krasu 19. julija (Izv. dop.) Naša županija je gotovo ena največjih na Goriškem, ker obsega na površji 12.124 štir oralov 2500 prebivalcev in plačuje skupaj nad 4000 gl. izravnih davkov brez državnih doklad. Županovati ni tu prav lahka reč, kajti zraven mnogih domačih opravkov nalagati tudi politiška in deželna gosposka mnogo rednih in izvanrednih poslov. Posebno vojaške zadeve v nenavadnih slučajih, kakor za časa mobilizacije, delajo županu in njegovim upravnikom mnogo preglavice. Sladosti takih opravil je okusil tudi naš verli gosp. župan, ko mu je gosposka zaradi bosenske okupacije teden za tednom in dan za dnevom neprenehoma pošiljala povelja in nalagala odgovornost za natančno njih izpolnitev. Mož, sicer novinec na svojem mestu, je vendar v težavnem času vse storil, kar mu je bilo storiti, da je točno zadostil višim poveljem in postavam. Za

palice iz Trente so bile znane po vseh primorskih kovačijah. Grof Attems naredi vozno pot iz Trente v Bovec, šest ur daleč, na lastne stroške. Da bi skerbel tudi za duševni blagor rudokopov sezida jim l. 1690. kapelico in ustanovi l. 1694. poseben beneficij pri tej cerkvi.

Toda vse to né trajalo dolgo. Zaradi velikih stroškov pri kopanju v tako oddaljenih krajih, morda tudi zaradi ne posebne kvalitete, né moglo konkurirati trentarsko železo z enakimi izdelki sosednjih dežel; zlasti potem, ko je bil baron Ziga Cojz železno obrtništvo na Kranjskem zelo povzdignil. Iz teh uzrokov prodajo Attemsi krog l. 1750. rudnik nekemu Silber-naglu. Toda tudi ta ná imel sreče in l. 1778. opustili so vse kopanje, morda tudi zato, ker je primanjkovalo derv za fužine. Tako so izgubili Trentarji svoj zaslužek. Delalci se razkrope na vse strani. Le nekaj družin ostane v Trenti in te zamené kladivo s pastirsko palico, ter se stalno naselí ob gorenji Soči. *)

Bere se tudi, da so imeli baroni de Grotta celo v Bovcu svoje fužine l. 1624. Kaj se je dalje z njimi zgodilo, né znano. V drugi polovici XVII. stoletja je hotel grof Anton Lanthieri na meji grofije in Koroškega (v Bovcu?) ustanoviti papirnico in tovarno za volno; toda vse mu je spodletelo.

(Dalje prih.)

to pa smo nedavno z radostjo pozvedeli, da mu je cesarska milost odmenila zaslužni zlati križec in pretekli četrtek bil je tukaj naš obče priljubljeni gospod okrajni glavar, vitez Bosizio, da mu je odlikovalno znamenje v navzočnosti zbranega starešinstva in mnogo odlične gospode pripel na možka prsa. Prav lepe besede je govoril pri tej priliki gospod glavar o županovih zaslugah, katere so tudi občini v čast, kakor jej more v poseben ponos biti njegovo odlikovanje; a tudi gospod odlikovanec je znal svojo hvaležnost tako živo in dostojno izraziti, da je njegov govor vsem navzočnim v srce segal, in ko je sklenil z besedami: „kakor doslej, hočemo tudi odslej in vselej zvesti biti vladarju, vdani postavam, pripravljeni vsak čas svoj imetek in sebe žrtvovati za domovino in cesarja, katerega nam Bog ohrani — vsikliknili smo navzočni se slovesno ednodušnostjo: Živijo in živijo in živijo!“

Zvnanji hrup ni spremljal te nenavadne svečanosti; ni ogromna množica občanov, ni pokanje topičev, ni pritrdovanje zvonov niso je motili. Gospod župan sam je vse to zaprečil in tudi ta ponižnost mu je v čast. Tem prijetnejše pa smo praznovali častni dan v ožjem krogu — dasi ne prav oskern — pri rujni vremščini (okusno poletno vino, kakoršno se prideluje v teh krajih) in poštenem teranu, katera sta veselo družbo polagoma tako vnela, da ni bilo iskrenih napitnic ni koca ni kraja.

Skozi našo županijo drži skladovna cesta, katera posreduje zvezo mej ilir. Bistrico s celo dotično stranjo in Trstom. Ta cesta je ena najvažnejših mej vsemi skladovnimi cestami na Griškem in skoro bi rekel, da se po redko kateri državni cesti premika toliko vozov in prevaža toliko blaga, kakor po tej. Seno in druge pridelke s Pivke in iz naših krajev, deščice in drug stavben les iz ilirske Bistrice, voglje v ogromnih množinah iz šneberskih gozdov vozijo tod neprenehoma na tržaški trg, od koder se po isti poti vračajo vozovi z raznim blagom. Naj jasnejši dokaz živahnega občevanja je mitnica, postavljena na kranjskem delu te ceste, katera je za letnih 1400 gld. v našem dana. Ta denar se uporablja za vzdrževanje ceste samo unstran naše meje, kar ni morda prav pravično, če se pomisli, da stoji mitnica tako blizu naše meje, da na našem delu ceste skoro ne moremo svoje mitnice postaviti. Pri vsem tem je cesta na kranjskem slabše vrejena, nema potrebnih brambenih kamnov in zidov ali parapetov in je zaradi tega tu pa tam kolikor toliko nevarna; na naši strani pa je slabše vzdrževana, dasi se je v zadnjem času za nje uravnava že marsikaj storilo in se z uveljelo pomočjo še vedno dela. Cesta uže dolgo ni bila pravilno pogrnušana in to zaradi tega, ker se večina našega občinskega zastopa trdovratno brani, izpolniti naloge cestnega odbora in političke gosposke. Naš župan ni mogel pri vsej dobri volji ničesa opraviti z večino občinskega zastopa in zato slišimo, da namerava zdaj namestništvo dogovoriti z deželnim odborom razpustiti nakelski občinski zbor in razpisati nove volitve. Kakor si bode, cesta je zdaj prav prav slaba in nikakor primerna svoji veliki trgovski in obrtnijski važnosti. Zato je pa od ene strani prepotrebno, da pristojne oblasti z vso energijo priskrbijo, da se čem brže, tem bolje dobro pogrnuša, na drugi strani pa, da pritegne zopet deželni zalog z izdatno podporo v namen, da se nekateri strmi klanci, koji občevanje silno zavirajo, kmalo preuravnajo. Cesta veže dve deželi, je za obe deželi in za Trst jako važna, veliko važnejša od one nove, katero je dala vlada skoro paralelno z železnico na državne stroške v notranjo Istro izdelati; ne bilo bi torej od več, ako bi tudi državni zalog kaj pripomogel; kajti siromašni Kras sam je uže tako zadolžen na davkih, zemljiščno — odveznih zastankih in tako obložen s stroški za šole in skladovne in občinske ceste — da se mora uže svojemu kamenju usmiliti.

Politični pregled.

Z DUNAJA. O notranjem političnem položaju v Avstriji poroča današnji naš dopis z Dunaja. — Dne 20. t. m. so imeli sejo skupni ministri pod predsedstvom cesarjevim; sklepali so o železničnih zadevah. Tega posvetovanja so se deležili tudi ministri Tisza, Szapary, Stremayer, Pretis in Taaffe. — Sedanji ministri se ne morejo še ločiti od svojih sedežev. Nekateri časniki trdijo, da so tega v prvi vrsti Čehi krivi, ker še zdaj ni gotovo, ali vstopijo v državni zbor ali ne. Kedar se bode o tem vedelo, dobimo nove moze na državno krmilo. Gotovo je pa uže zdaj, da ostane grof Taaffe duša novej vladi. — Državni zbor se vtegne sniti po skoro soglasnih poročilih tukajšnjih časnikov sredi meseca septembra. Ali bodo deželni zbori popreje ali pozneje sklicani, še ni gotovo. — Minister Taaffe je bil zadnje dni na Českem; najbrže je šel pospeševati poravnavo. Govori se,

da bode imenovan poseben minister za Česko, kakor ga ima Galicija; ustavoverci, seveda, se silno hudujejo nad tako namero.

Pravosodno ministerstvo pripravlja nekda novo ostro postavo zoper oderuštvo, katera bo veljala za celo Avstrijo. Konečne vredbe te postavbe se bodo deležili tudi zastopniki ministerstev za notranje zadeve in trgovstvo. Čem brže, tem bolje nam doide!

BUKOVINA je pribežališče pri volitvah popalnih ministrov. Za Stremayer-jem posrečilo se je tudi ministru za deželno brambo Horst-u, kojega so se branili kranjski veleposestniki, da je tu dospel do državnoborskega mandata.

IZ SARAJEVA in z albanske meje se poroča, da se naša vojska pripravlja Novipazar zasesti; to se dožene nekda proti sredi meseca avgusta. Žalibog kaže vse, da ne pojde stvar tako gladko, kakor bi bilo želeto, ker se ni posrečilo avstrijskim agentom pridobiti Mohamedance, mariveč se albanska liga resno pripravlja na krvavi upor.

NEMŠKI cesar je prišel 22. t. m. v Gastein na Solnograškem, kder ostane v kopeljih dalje časa. Naš cesar ga pride v kratkem z grofom Andrassy-jem obiskat. — Nemški državni zbor je sklenjen. V tem zboru je obveljala mej drugim nova postava o colnini za žito, katera zadobi moč o novem letu. Po tej colnini bo Avstro-Ogerska zelo škodovana.

NA RUSKEM napenja vlada še vedno vse sile zoper nihiliste. Neki ukaz javlja, da bo vsakdo za upornika spoznan, kder bo širil neresnične, vznemirjive vesti. Drugi ukaz zadeva tiskovne prestopke, o kojih bo sodila odsihodob samo centralna sodnija, in ki se imajo vsakrat ovaditi neposredno guvernerju dotične provincije. — A vse te še tako ostre naredbe ne užugajo nihilistično stranko, katera straši mirne državljane vsak dan z novimi pogubnimi hudodelstvi. Nedavno je zopet strašen požar upepelil skoro celo mesto Irkutsk. Tri dni poprej so neznane roke prilepnile na guvernerjevo palačo in nekatero druge hiše bogatih meščanov žugajoče proglase, kateri so naznanjali, da bode mesto zapaljeno, ako ne pošteje revolucijskemu odboru 500.000 rubljev. Prebivalstvo silno oplašeno, ker je vedelo, kaka osoda je pred kratkem zadela mesta Orenburg, Irbit, Tralsk in Perm, je dogovorno z vladnimi oblastnjami nemudoma na noge spravilo močno stražo, katera je noč in dan skrbno čuvala nad mestom. A vse to ni nič pomagalo: 5. t. m. jelo je mesto hnadu na šestih mestih goreti in ker je potegnil močan veter, razširil se je osodepolni element tako naglo, da je bilo mesto v malih urah — strašno plameneno morje. Predmestja z okoli 250 hiš so do tal pogorela in mnogo človeških bitij je poginilo v plamenu. Škoda je neprecenljiva.

General Lazarev je šel z večjo rusko vojsko iz Kavkaza v Transkaspijo proti Mervu, da bi tam mej roparskimi rodovi mir naredil in zlasti zaterl suženjstvo. A Rusi so našli v bojih s tamšnjimi divjaki, da imajo ti vseskozi najnovejše angleške puške, katerih gotovo niso ukupili, ker nimajo s čem. Torej je jasno, da jim jih je Anglija darovala zoper Ruse. Ruska vlada misli v Londonu zahtevati, da se stvar pojasni.

BULGARSKA vlada je ustanovljena; vsi ministri so domačini razun vojnega ministra, kateri je ruski general. — Rusi so začeli podirati podunavske trdnjave.

Glavni guverner VZHODNJE RUMELIJE Knez Vogorides je dobil od poveljnika ruske okupacijske vojske zagotovilo, da ne bo do 1. avgusta nobenega ruskega vojaka več na rumelijski zemlji.

RUMUNIJA je prestala ministersko krizo. Novo ministerstvo je določno ustanovljeno pod predsedstvom Bratiano-a in je naznanilo svoj program obema zbornicama. Zborovanje pa je za mesec časa odloženo, da se senatorji in poslanci zopet lahko dogovoré s svojimi volilci, in da

se vlada porazumi z velevladmi tako, da bo glede izpolnitve berlinske pogodbe Evropa zadovoljna, pa da ne bodo škodovani deželni interesi. Vlada hoče po vsakem načinu, da se dovoli tudi židom enake pravice, kakoršne imajo drugi državljani.

Domače stvari.

Postava zadevajoča čebelarstvo, katero je sklenil goriški deželni zbor v pretekli sesiji, zadobila je cesarsko potrdbo dne 18. junija t. l. in je uže v deželnem zakoniku objavljena. Ta postava določuje, v kaki daljavi se smejo postavljati čebele od javnih poti, stanovišč, hlevov itd., daja županom oblast, da lahko znižajo število domačih panjev, ko bi to število bilo čebelarstvu ali poljedelstvu v škodo; odločuje dajavo mej domačimi čebelnjaki in iz drugih krajev na začasno pašo pripeljanimi čebelami; pooblastuje župane, da smejo vvaževanje vnanjih čebel prepovedati, spoznajo, da vtegnejo vinoreji ali sadjereji škodovati; daja občinam pravico pobirati naklado do 8 soldov za vsak panj vnanjih čebel; navaja, kakor se ima ravnati proti čebolam roparicam; odkazuje oblastnjske, katerim gre odločevati in razsodovati v čebelarstvenih zadevah in določuje, kako se imajo prestopniki kaznovati.

Brezbožnost. Te dni so neznani tolovaji predrzno ulomili v merniško cerkev v dolenski županiji na ital. meji ter iz tabernakelja ukrali ciborij, posvečene hostije pa razsuli po cerkvi.

Požar. V vasi Orturis-u v červinjanskem okraju so pretek. ponedeljek pogorele tri hiše, v eni se je zadušil tudi dom. otrok.

Nesrečo. Zakrivil deček, ki je z žveplenko prižgal pest sena in je goreče zagnal proti hiši, kder je bilo polno vneumljivega blaga. Ogenj se je naglo unel in razširil ter v kratkem času pokončal revno imetje treh uže tako siromašnih družin.

Na koperskem učiteljski se je deležilo letos 34 pripravnikov zrelostne preskušnje, kateri je predsedoval c. k. dež. šolski nadzornik g. Anton Klodič. Pismeni izpiti so bili od 1. do 10., ustneni pa od 15. do 22. tek. meseca. Po narodnosti je 18 slovenskih, in 14 italijanskih maturantov, 2 sta Hrvat. Spricevala zrelosti je dobilo 13 Slovencev, 8 Italijanov in 1 Hrvat. Neki Brazovič Albert je prestal izpit z odličnim uspehom. Šolsko leto konča 31. tek. meseca.

Poredni tatovi. Iz Rifenberga se nam poroča, da so dne 6. t. m. neznani rokovernjaki ulomili skozi okno v hišo krčmarja Franceta Brezar-ja v Pulji in se tam dobro pogostili z vinom, kruhom in okusno svinjino, pa si tudi solato pošteno zabelili. Dva dni potem je prejel krčmar anonimno pismo, v katerem se prebrisani ptici lepo zahvaljujejo za dobro jed in pijačo, pa mu priporočajo, naj prihodnjič preskrbi več olja za salato. — 14 dni kasneje se je enaka godila krčmarju Francetu Pavlicu; tudi pri njem so se ponočni grabeži napili vina v kleti in so prišli celo v spalnico vdove matere ter ji odnesli iz škrinje, kolikor so našli denara. Krčmar in njegova soproga so slišali sicer nekoliko ropota v hiši, pa si niso nič hudega mislili, ampak so mirno naprej počivali v božjem strahu.

Ni zadosti, da nam grozi slaba letina, še takih kobilic, nam manjka, da kar v hiše vdirajo in pograbijo, kar imamo — na zadnje nam pa še — osle kažejo.

Učiteljska imenovanja na srednjih šolah. G. Jakop Purgaj, profesor na mariborski gimnaziji imenovan je za prvo gimnazijo v Gradci; g. Jos. Stritar gimn. profesor v Hernalsu pride na veliko gimnazijo v 8. okraju dunajskem (Josefsstadt); bivši gimnazijalni profesor Jan ko Pajk postavljen je za II. nemško gimnazijo v Brni; neki dr. Heigl pride iz Beljaka na mariborsko gimnazijo in neki Langér iz Gradca na mariborsko realko; g. Adolf Gstirner, suplent na ljubljanskem gimnaziju, imenovan je za gimnazij. učitelja v Krumavi in g. Fr. Sparmann, zdaj suplent v Celovci, prej v Novem mestu, pride za stalnega učitelja na Stritarjevo mesto v Hernals. Kakor nas veseli častno imenovanje naših rojakov gg. Purgaja, Stritarja in Pajka, tako moramo obžalovati, da nam v Maribor same Nemce za učitelje pošiljajo. Sl. N.

Razne vesti.

Prihodnji državni zbor je po starih poslavcev tako sestavljen: 130 je plemenitašev, in sicer 9 knezov, 34 grofov, 27 baronov, 85 vitezov in 25 navadno plemenitih. Potem so: 1 krčmar, 2 kovača, 2 tajnika obrtniških zbornic, 2 poštarja, 4 železniški

vodje, 3 bankirji, 4 inženirji, 4 zdravniki, 5 pisateljev, 10 bivših in še delujočih ministrov, 26 cesarskih uradnikov in 4 privatni uradniki, 21 duhovnov, 17 profesorjev in učiteljev, 57 advokatov in 8 notarjev, 34 fabrikantov in velikih trgovcev in 147 poljedelskih posestnikov.

Milodari za nesrečne Szegedince, katerim je strašna povodenj mesto posula in ogromno škodo naredila, znašajo po zadnjem razkazu skupaj 2.381.779 gl. 11 kr.

Načrti za ljudske šole se imenuje zanimiva in narodnej naši šoli potrebna knjiga, koja se je ravno kar dotisnila in se bode ove dni nasvetila. Sestavljena je v štirih jezikih, to je v slovenskem, hrvatskem, nemškem in italijanskem. Sestavil je to delo, naš rojak, dež. šol. nadzornik g. Ant. Klotič, s pripomočjo strokovnjakov v Kopru, Gorici in Trstu; izdalo je delo c. kr. šolsko svetovalstvo v Trstu in založilo ter tisk preskrbelo c. kr. založništvo šolskih knjig na Dunaji. Knjiga obsega v veliki četvrtki blizu 250 strani in velja potom založništvem 1 gl. 40 kr.; potom domačega knjigotrživa pa 1 gl. 80 kr. Zapopada sledeče: natančne urnike; razdeljenje tvarine na posamezna šolska leta in vse vrste šol; načrt za kmetijski in obrtnijski poduk in koncem štirinajst obširnih člankov pojasnil, to je pos. metodike. Kakor vemo — v tem obziru prvo delo v domačem jeziku. Da je v štirih jezikih, izvira iz tega, ker so ljudske šole na Primorskem delom slovenske, delom hrvatske ali pa italijanske in tudi nemških imamo nekaj. J. pl. K.

Tako se piše „Slov. Narodu.“

Dragoljubci. Zbirka poučnih pripovedek slovenske mladine. Nabral in spisal Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici v Ljubljani. Zvezek I. V Ljubljani založil in izdal pisatelj 1879.

Spoštovani urednik in izdajatelj šolski mladini priljubljenega „Vrteca“ čutil je potrebo, mladini podati poučno in zabavno berilo in dal je zato ravnokar na svitlo 1. knjižico pod naslovom „Dragoljubci“. Vzel je pisatelj to besedo iz ust naših Belih Kranjcev, kateri mile nam pomladanske cvetice šmarnice zvejo „dragoljubci“, in je v 1. knjižici podal šopek 40 takih cvetlič v lepi posodi, to je, v lepem materinskem jeziku. Kratke povestice so, vse primerne duševni zmožnosti mladine naše, kateri naj služijo v koristni poduk in prijetno zabavo. Ker pisatelj imenuje knjižico, ki je ravnokar na svitlo prišla, prvo knjižico, je po takem to znamenje, da bode nadaljeval izdavanje te zbirke. V blagi ta namen pa mu je treba podpore, da se mu povrnejo tiskovni stroški poedinih knjižic od starišev in družih prijateljev mladine. Naj zato vsi ti hitro sežejo po lepi 1. knjižici, ki se dobiva tudi v knjigarni Giontini-ovi po 45 kr. Nov.

Novo knjigarno pod imenom „katoliško bukvarno“ naznanja „Slovenec“ v 79. številu: „Družba rodoljubov je pridobila knjigarno O. Klerove vdove, katero hoče spremeniti v strogo katoliško knjigarno. Pečala se bode bukvarna z vsem, kar h knjigotržtvu sploh gré; tedaj bo kupovala in prodajala vse krščanske knjige in podobne, naročevala vse poštene časopise, politične in zabavne, bo zalagala koristne in podučne spise itd. Če bo kazalo ter okolščine pripustile, bo osnovala „posojilnico“ za pošteno zabavo in poduk. — Še posebno si bode prizadevala za slovensko slovstvo ter bode vse dobre slov. knjige in liste imela v zalogi, ali jih naročevala, kolikor jih bo moglo dobiti in jih bodo naročevalci želeli. — S čimur se pa katoliška bukvarna nikdar ne bo pečala, je brezvestna in pohujšljiva barantija.

Kakor „Slov. Nar.“ poroča, nameravata tudi druga dva rodoljuba (gospod Hribar in Jurčič) ustanoviti slovensko knjigarno v Ljubljani ter sta za njo uže vladnega dovoljenja prosila.

„Das befreite Bosnien. Dem Volke erzählt von P. v. Radics“ se zove nova nemška knjiga, posvečena vojskovodji baronu Josipu Filipoviču, ki je ravnokar na svitlo prišla, okinčana s sliko Sarajeva, glavnega mesta Bosne, in sliko Mostara, glavnega mesta Hercegovine, — z dvema slikama, ki kažeta oblike Bošnjakov in Hercegovcev in nošnje njihovo, — s podobo princa Evgena, ki je leta 1697. v Bosni Turke pobijal, — s podobo Lavdona, ki je leta 1788. isto ponovil, — s podobo Filipoviča, ki je leta 1878. Turkom vzel Bosno in Hercegovino, — s podobami fzm. vojvode Virtemberškega, fml. grofa Szaparyja in fml. Jovanoviča, ki so bili zapovedniki posameznim vojskim oddelkom, — s sliko boja pri Žepčah in pri Sarajevu, ki se je 19. avgusta končal s tem, da je naša armada vzela Sarajevo. — Kakor so licne slike, tako zanimiv je zgodovinski popis vsega, kar slike kažejo, kateremu na čelu stoji popis dežele Bosne in Hercegovine in pa prebivalcev njenih. Ker je znano, da pl. Radics, kar pripoveduje, mikavno pripoveduje, ni treba še posebno povdarjati, da tudi s to knjigo, ki nam živo pred oči stavi „osvobojeno Bosno“, bode jako zadovoljen vsak čitatelj, kogar zanimajo „Land und Leute“ Bosne in Hercegovine, ki bi ji nemčurji

in magjaroni raji v žlici vode potopili, da ne bi pomnožili slovanstva v Avstrija. — Založil je knjigo, kateri cena je le 80 kr. knjigar Karol Prohaska v Tešenu.

Tržno poročilo. Zopet nam preti draginja. Vsled slabega pšenicega pridelka so cene mok poskočile in varal se je marsikateri posestnik prodavši lansko pšenico pred 14 dnevi; danes bi jo oddal 60 novcev na 100 kilih draže.

Cenik Ritterjevih mok od 15. julija je sledeči: št. I. gl. 21.30, II. 19.— III. 18.— IV. 15.50,— V. 12.70,— VI. 9.20. Otrobi debeli po 4 f. ogerski po 3.80. Ritterjevi, drobni 3.50. Suk po 1.55 (31 litrov), oves po 1 f. 30; riž od 19 goldinarjev do 23 za 100 kil; hžol po 2 f. jetmen pehan po 3 do 3 f. 20. Graško eksportno pivo v velikih in malih sodicah se dobiva po uže znanih cenah; pravo dolensko vino belo i rudeče na debelo po 12 f. 50 na drobno po 13 f. kvinč oboje pri K. et F. na Korenju pri vodnjaku.

P. n. čast. naročnikom!

Zaradi sprememb, ki se prigode te dni v lastništvu, oskrbništvu in uredništvu našega lista, želimo poravnati svoje račune in zagotoviti si varnejšo bodočnost. Prosimo torej p. n. gosp. naročnike, naj blagovoljno poravnajo, če kaj dolžujejo in pošljejo tudi naročnino za tekoče polletje. Denar naj se pošilja odisihdob: opravištvu „Soče“ na Korenji v Gorici hiš. št. 293.

Poslanica.

Kobila zmanjkala. Dne 22. t. m. po noči se je paslo več goved na občinskem pašniku v Kronbergu. Ko pride družega dne Andrej Pavlin po svojo kobilu, ne najde ko samo malo zrebe te kobile. Ker je morda kobila ukradena, naznanja se to slav. občinstvu. — Ako bi se komu na prodaj ponudila, naj blagovoli to precej naznaniti slav. županstvu v Solkanu; dobil bo pošteno nagrado. Kobila je rujavkasta.

LISTNICA UREDNIŠTVA. Gosp. J. Leban: Vaša poslanica bi napolnila celo stran našega lista; zraven tega vam moramo odkritosrčno povedati, da po našem menenju se nikakor ne spodobi, ugovarjati tako robato kritiki, katero so objavili znani slovenski glasbeni strokovnjaki. Mogoče, da nemajo prav, a v tem slučaju najde se uže dostojnejša pot ali vsaj oblika, po kateri se pripomre pravici do čmaga. Obzalujemo, da vam ne moremo vstrčiti.

Dunajska borza.

	25. julija
Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gl. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68 " 25 "
Zlata renta	78 " 75 "
1860 drž. posojilo	126 " 25 "
Akije narodne banke	826 " — "
Kreditne akcije	270 " 90 "
London	115 " 75 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 20 "
C. kr. cekini	5 " 48 "
Državne marke	— " — "

Prodaja vina in piva.

Podpisani, kateri ima za Goriško mesto in deželo edino zalogo slavnoznane piva iz Puntigamske tvornice dedičev Hold, vsteva si v čast, naznanjati, da je njegova ledenica dobro zalozena z eksportnim marčnim pivom, da ima pa tudi na prodaj prav dobro ogersko vino po spo-dej razkazanih cenah.

Naročila se sprejemajo v prodajalnici pod-pisanega na Korenji števil. 262 in se točno o-skrbujejo.

Ogersko vino po 9, 10 in 12 gl. 100 litrov.

	Sodček z litri	gl.	kr.
Marčno pivo eksport za mesto z			
užitnino vred	50	9	80
" " " " " "	25	5	10
Za deželo	50	8	30
" " " " " "	25	4	35

M. Furlani.

Skoro zastonj!!

Konkurzno oskrbništvu nedavno falirane velike angleške tvornice britanija-srebernega blaga nam je naročilo, da oddamo vse tako blago, katero je v naši zalogi proti mali odškodbi za voznino in 1/4 delavskega zaslužka.

Za samih 6 gl. 75 kr., poslanih ali po pošti povzetih, kot odškodbo za voznino z Angleškega do Dunaja in nekoliko za delo, dobi vsakdo za četrti del prave vrednosti, tedaj skoro zastonj:

6 izvrstnih miznih nožev, z britanija srebernim ročnem in pravo angleško sreberno-jekleno ostrino;
6 najfinejših vilic, brit.-srebro, iz enega kosa;
6 težkih žlic iz britanija-srebra;
6 žliček iz britanija-srebra najbolje sorte;
1 zajemalnik za mleko iz masivnega britanija-srebra;
1 težak zajemalnik za juho iz enega srebra;
6 težkih nožnih podložkov;
6 angleških Viktorija-tas, fino vrezljanih;
2 jako okusna namizna svečnika iz britanija-srebra;

40 kosov. Vsi ti predmeti (40) so iz najfinejšega britanija-srebra, katero je na svetu edina obstoječa kovina, ki se niti po 20letni rabi ne razločuje od pravega srebra, za kar se garantuje. Naročuje se za c. k. avstr.-ogerske dežele pod naslovom:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:
Blau & Kann, Wien I. Elisabethstrasse 6.

Išče se založnik.

Da zamorem čem prej je mogoče obelodaniti „Kitico cvetja“, nedvojbeno najboljšje glasbeno delo prerano umrlega mi brata Avgusta, o katerem delu so se pohvalno izrazili pravi glasbeni veščaki, potreboval bi založnika, ki bi za tiskanje plačal 120 gl. Po razprodaji iztisov bi mu denar vrnil. Oni gospod, ki bi imel toliko rodoljubja, da bi hotel založiti „Kitico“, prosim, da se pri meni oglasi.

V Lokvi (Corgnale), 22. jul. 1879.

Janko Leban, učitelj.

Učiteljske službe.

U ovom školskom kotaru jesu izpražnjene sledeće službe:

1. učitelja III. verste na jednorazrednoj školi u Brezovici, sa slovenskim učnim jezikom;
2. učitelja III. verste na jednorazrednoj školi u Tatreh, sa slovenskim učnim jezikom;
3. učitelja III. verste na jednorazrednoj školi u Rukavcu, sa hrvatskim učnim jezikom;
4. podučitelja na trirazrednoj muškoj školi u Kastvu sa hrvatskim učnim jezikom; i
5. učiteljice III. verste na jednorazrednoj ženskoj školi u Jelšanah sa slovenskim učnim jezikom.

Sa ovimi službami so združeni dohodci temeljeni zemaljskim zakonom za Istru od 3. novembra 1874. odnosno od 10. decembra 1878, po kojem oni koji traže za podeljenje prositi, imadu redno dokumentirane molbenice, ako su jurve u službi, tragom predpostavljene oblasti, ako jošte ne služe, ravnim putem do 15. avgusta t. g. na ovo c. k. kotarsko školsko vjeće odpremiti.

C. K. KOTARSKO ŠKOLSKO VJEĆE

Voloska, 7. julija 1879.

SMODNIK

se prodaja pri novem mestu.
A. BOLKO.